

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я»

1. Мета

Метою прийняття проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я» (далі – проєкт акта) є нормативно-правове регулювання надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я в Україні.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акта розроблено на виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 01.02.2021 № 53301/1/1-20 відповідно до статей 10, 18 та абзацу другого підпункту 1 пункту 3 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я».

За визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, реабілітацією є комплекс заходів, яких потребує особа, яка зазнає або може зазнати обмеження повсякденного функціонування внаслідок стану здоров'я у взаємодії з її середовищем.

За цим визначенням, основою реабілітації є відновлення порушень повсякденного функціонування особи, зважаючи на середовище, в якому вона перебуває, тобто запобігти виникненню стійких обмежень життєдіяльності. Саме за такими принципами працює система реабілітації в розвинутих країнах світу.

Відповідно до цього, принципами сучасної реабілітації є пацієнтоцентричність, цілеспрямованість, своєчасність, послідовність, безперервність та функціональна спрямованість. Переважна більшість фахівців з реабілітації – це особи з вищою освітою, проте ця освіта не є медичною. Організація процесу надання реабілітаційної допомоги на відміну від медичної допомоги ґрунтується на Міжнародній класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я та на біопсихосоціальній моделі обмеження життєдіяльності. Тож реабілітаційна допомога застосовує принципово інакші принципи, ніж медична допомога, яка регламентована у сфері охорони здоров'я положеннями Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та медична реабілітація, яка зазначена, як різновид медичної допомоги в цьому Законі та у Законі України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».

З 31 грудня 2020 року набрав чинності Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», який забезпечив законодавче підґрунтя для запровадження сучасних підходів до надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я в Україні. В Прикінцевих та перехідних положеннях, зокрема, зазначено, що Закон вводиться в дію через шість місяців з дня його опублікування, тобто з 30 червня 2021 року.

Проєкт акта має забезпечити впровадження нової моделі організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я, що відповідатиме світовим стандартам та враховуватиме міжнародний досвід.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта затверджується Порядок організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я, Типове положення про реабілітаційне відділення, підрозділ, Типове положення про мультидисциплінарну реабілітаційну команду, якими пропонується регламентувати надання реабілітаційної допомоги з реабілітації у сфері охорони здоров'я, зважаючи на гострий, післягострий та довготривалий реабілітаційні періоди, необхідний обсяг реабілітаційної допомоги, формати надання реабілітаційної допомоги на первинному, вторинному та третинному рівнях медичної допомоги.

Визначаються засади організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я (інтеграції до) на первинному, вторинному та третинному рівнях надання медичної допомоги; з іншого боку визначається порядок надання реабілітаційної допомоги протягом гострого, післягострого та довготривалого реабілітаційних періодів.

Нові засади організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я розроблено з метою забезпечення побудови дієздатної та ефективної системи реабілітації у сфері охорони здоров'я в Україні відповідно до міжнародних актів у сфері реабілітації, зважаючи на високу суспільну потребу в запровадженні сучасної мультидисциплінарної реабілітації у сфері охорони здоров'я з можливим наданням реабілітаційної допомоги, починаючи з самого початку захворювань та травм та із залученням повного складу фахівців з реабілітації (насамперед фізичних терапевтів, ерготерапевтів, терапевтів мови та мовлення), які будуть надавати реабілітаційну допомогу за новою для сфери охорони здоров'я України біопсихосоціальною моделлю.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Конвенція ООН про захист прав осіб з інвалідністю;

Кодекс законів про працю України;

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;

Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»;

Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»;

Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття та реалізація проєкту акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта потребує проведення публічних консультацій.

Проєкт акта потребує погодження з Міністерством соціальної політики України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством фінансів

України, Міністерством економіки України, Міністерством розвитку громад та територій України, Міністерством цифрової трансформації України, Національною службою здоров'я України, Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціації міст України» та Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, з уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців України.

Проект акта не стосується питань прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови.

Проект акта потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:
 стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;
 стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;
 впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
 містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;
 створюють підстави для дискримінації.

Проект акта потребує направлення до Національного агентства з питань запобігання корупції з метою визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта позитивно вплине на підтримку осіб з обмеженнями повсякденного функціонування, які внаслідок стану здоров'я втратили або можуть втратити здатність до участі у заняттєвій активності у спосіб і межах, звичайних для неї, забезпечить профілактику захворювань та інвалідності, особливо серед дітей та осіб працездатного віку.

Реалізація проекту акта матиме вплив на стан здоров'я населення шляхом запровадження сучасної мультидисциплінарної реабілітації у сфері охорони здоров'я з наданням реабілітаційної допомоги, починаючи з самого початку захворювань та травм та із залученням повного складу фахівців з реабілітації.

Забезпечення надання реабілітаційної допомоги на єдиних стандартах та засадах доказової реабілітації.

Реалізації акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Особи з обмеженнями повсякденного функціонування	Позитивний	Можливість досягнути та підтримувати оптимальний рівень функціонування у взаємодії з їх середовищами, соціальну інтеграцію та незалежність, забезпечити профілактику захворювань та інвалідності, особливо серед дітей та осіб працездатного віку.
Роботодавці та працівники сфери охорони здоров'я	Позитивний	Можливість запровадження сучасної мультидисциплінарної реабілітації у сфері охорони здоров'я з можливим наданням реабілітаційної допомоги, починаючи з самого початку захворювань та травм, із залученням повного складу фахівців з реабілітації (насамперед фізичних терапевтів, ерготерапевтів, терапевтів мови та мовлення), які будуть надавати реабілітаційну допомогу за новою для сфери охорони здоров'я України біопсихосоціальною моделлю. Забезпечення єдиних принципів надання реабілітаційної допомоги фахівцями з реабілітації.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

_____ 2021 р.